

ÇED Yönetmeliği'nde Köklü Değişiklikler: Başlıca Yenilikler ve Uygulamaya Yansımaları

ÇED Yönetmeliği'nde Köklü Değişiklikler: Başlıca Yenilikler ve Uygulamaya Yansımaları

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ("Bakanlık"), 5 Mart 2026 tarihli ve 33187 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan yönetmelik ile ("Değişiklik Yönetmeliği"), Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nde ("Yönetmelik") köklü değişiklikler gerçekleştirmiştir.

İlgili Değişiklik Yönetmeliği'ne [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Değişiklik Yönetmeliği, yayımlandığı 5 Mart 2026 tarihinde yürürlüğe girmiş olup hükümleri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı tarafından yürütülecektir.

İşbu bilgi notunda Değişiklik Yönetmeliği ile getirilen düzenlemeler, uygulamaya olası etkileriyle birlikte açıklanmaya çalışılmıştır.

I. "ÇED Gerekli Değildir" Kararının Kaldırılması

Değişiklik Yönetmeliği'nin en köklü ve uygulamada en çok etki yaratacak düzenlemesi, "Çevresel Etki Değerlendirmesi ("ÇED") Gerekli Değildir" kararı kategorisinin tamamen ortadan kaldırılmasıdır.

Ek-2 kapsamındaki projelerde daha önce verilen "ÇED Gerekli Değildir" kararına atıflar yürürlükten kaldırılmış; bunun yerine yalnızca "ÇED Olumlu" kararı terminolojisi kullanılır hale getirilmiştir. Artık Bakanlık; "ÇED Olumlu", "ÇED Olumsuz" ve "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" olmak üzere üç tür karar verebilecektir.

Bakanlık, gerekli gördüğü durumlarda Ek-2 kapsamındaki projeler için "ÇED Olumlu" ve/veya "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararının verilmesi konusundaki yetkisini, sınırlarını belirleyerek il müdürlüğüne devredebilecektir.

ÇED Olumlu kararı alınmadan başlanan faaliyetler, Ek-1 kapsamındakiler için Bakanlık'ça veya Bakanlık'ın yazılı talimatı ile doğrudan il müdürlüğü tarafından, Ek-2 kapsamındakiler için ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulacaktır. ÇED Olumlu kararı alınmadıkça durdurma kararı kaldırılmayacak; kararın alınamaması halinde ise yatırımcı faaliyet alanını eski haline getirmekle yükümlü olacaktır.

Bu düzenleme ile daha önce Ek-2 kapsamında değerlendirilerek "ÇED Gerekli Değildir" kararı ile süreci tamamlayan projeler bakımından uygulama değişmiştir. Buna göre, söz konusu projeler artık "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararlarından birine tabi olacaktır. Bu durum, yatırımcılar açısından ÇED sürecinin uzamasına yol açabileceğinden, proje takvimlerinin ve planlamalarının buna uygun şekilde yeniden gözden geçirilmesini gerektirebilecektir.

II. Terminoloji Değişiklikleri

"ÇED Gerekli" ibaresi "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" şeklinde değiştirilmiş; "ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir"

ibareleri ise yalnızca "ÇED Olumlu" olarak düzenlenmiştir.

ÇED Olumlu kararının tanımı yeniden yapılmış; hem Ek-1 kapsamındaki projeler hem de Ek-2 kapsamındaki projeler için "ÇED Olumlu" kararı verilmesi mümkün kılınmıştır.

Yeni bir kavram olarak "Proje İlerleme Raporu" tanımı getirilmiş; bu raporun, ÇED raporu hazırlanarak ÇED Olumlu kararı alındıktan sonra, komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımın inşaat dönemine ilişkin kaydedilen gelişmeleri içeren bir belge olduğu ifade edilmiştir.

III. Yeni Tanımlar

Değişiklik Yönetmeliği ile Yönetmelik'in 4'üncü maddesine eklenen yeni tanımlar dikkat çekmektedir:

Muaf: Niteliği, prosesi, türü, üretim yöntemi itibarıyla Ek-1 ve Ek-2'deki listelerde yer alan, ancak işletmeye veya üretime geçtiği tarihte yürürlükte olan bu Yönetmelik'te yer almayan veya bu Yönetmelik hükümlerine göre kazanılmış hakları sebebiyle bu Yönetmelik hükümleri uygulanmayan projeler,

Özel İşleme Tabi Atık: Atık yönetimi uygulamaları kapsamında özel yönetimi olan atık elektrikli ve elektronik eşyalar, atık pil ve akümülatörler, ömrünü tamamlamış araçlar, ömrünü tamamlamış lastikler, atık yağlar ve bitkisel atık yağlar,

Proje Revizyon Başvuru Bedeli: ÇED Olumlu kararı verilmiş olan ve karara esas ÇED proje alanı sınırları içerisinde, kapasite

artışı olmaksızın ana ve/veya yardımcı ünitelerinde alansal revizyon planlanan projelerin başvurusu ile ilgili Bakanlıkça belirlenmiş olan ve proje sahibi veya yetkilisi tarafından ödenmesi ve ibrazı gereken tutar olarak tanımlanmıştır.

IV. Süreç ve Süreler: Takvim Günü Uygulaması

Değişiklik Yönetmeliği ile getirilen düzenlemelerin önemli bir bölümünü, sürelerin "ay" ya da belirsiz ifadeler yerine **takvim günü** olarak netleştirilmesi oluşturmaktadır:

- Başvuru eksikliklerinin tamamlanması için verilen "1 aylık" süre "30 takvim günü" olarak değiştirilmiş; bu sürenin Bakanlık tarafından yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların kullanabileceği toplam süreyi ifade ettiği açıkça düzenlenmiştir.
- ÇED raporu özel formatı son görüş verme tarihinden itibaren 30 takvim günü içinde sisteme yüklenmeli, format bedeli de aynı sürede yatırılmalı; aksi hâlde süreç sonlandırılacaktır. Format bedelinin yatırıldığına dair dekontun sisteme yüklenmesinden sonra Bakanlık 7 iş günü içinde özel format verecek; yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ise özel formatın verildiği tarihten itibaren 1 yıl içinde ÇED raporunu sunmakla yükümlü olacaktır. Bu 1 yıllık süre bitmeden talep edilmesi hâlinde bir defaya mahsus en fazla 180 takvim günü ek süre verilebilecektir. Belirtilen süreler içinde ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılacaktır.

- Süreci durdurulan projelerde yeterli verilmiş kurum/kuruluşlar, 180 takvim günü içinde eksiklikleri tamamlamakla yükümlü tutulmuştur.
- Komisyon toplantılarının sona ermesinin ardından nihai ÇED raporu 10 takvim günü içinde Bakanlık'a sunulacak; bu süre içinde sunulmazsa ÇED süreci sonlandırılacaktır.
- Eksiklik tespiti hâlinde iade edilen raporun eksiklikleri 60 takvim günü içinde tamamlanacaktır. Rapordaki eksikliklerin iade tarihinden itibaren 60 takvim günü içerisinde tamamlanmaması halinde ÇED süreci sonlandırılacaktır. Bu 60 günlük süre de yeterli verilmiş kurum/kuruluşların kullanacağı toplam süreyi kapsamaktadır.

V. Halk Katılımı ve Toplantı Süreci

Halk katılımı toplantıları Bakanlık ve il müdürlüğü internet sayfasında ilan edilecektir. Ayrıca il müdürlüğü tarafından projeden en çok etkilenmesi beklenen yerlerde gerekli yazışmalar yapılarak askıda ilan veya anons yoluyla da halka duyurulacaktır. Toplantıya Bakanlık'ça yeterli verilmiş kurum/kuruluşlar ile proje sahibi ya da yetkili temsilcisinin katılımının olmaması durumunda toplantı bir defaya mahsus ertelenecek ve Bakanlık'ça belirlenen yeni bir tarihte düzenlenecektir; ikinci defa katılımın gerçekleşmemesi hâlinde ÇED süreci sonlandırılacaktır.

Proje yeri inceleme ve toplantı tutanakları, bir sureti il müdürlüğünde kalmak üzere son görüş verme tarihine kadar Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sistemine yüklenecektir.

Komisyon toplantılarında proje sahibi ya da yetkili temsilcisi ile Bakanlık'ça yeterli verilmiş kurum/kuruluşların hazır bulunmaması durumunda aynı erteleme ve sonlandırma mekanizması uygulanacaktır. Gerekli hâllerde komisyon toplantıları elektronik ortamda video konferans ve benzeri yöntemle de yapılabilecektir. Toplantının düzenlenme şekli komisyon üyelerine gönderilen davet yazısında belirtilecektir.

VI. Proje Sahibinin Değişmesi ve Unvan Değişikliği

Proje sahibinin değişmesi durumunda, yeni proje sahibi; projenin devrine konu bilgi ve belgeleri, nihai ÇED raporunu, taahhütnameyi ve taahhüdü imzalayan yetkilinin noter onaylı imza sirküleri ile onaylı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'ni 90 takvim günü içinde ilgili il müdürlüğüne sunmakla yükümlü kılınmıştır. Devir tarihinden itibaren projenin önceki sahibinin taahhüt ve yükümlülükleri başka bir işleme gerek kalmaksızın projenin yeni sahibi tarafından üstlenilmiş sayılacaktır.

Unvan değişikliği hâlinde ise ilgili belgeler ve yeniden düzenlenen taahhütname ve taahhüdü imzalayan yetkilinin noter onaylı imza sirküleri 90 takvim günü içinde il müdürlüğüne sunulacak; tüm taahhüt ve yükümlülükler unvan değişikliği tarihinden itibaren üstlenilmiş sayılacaktır.

Proje sahibi ve/veya unvan değişikliği başvurularına ilişkin değerlendirme, yerinde incelemeyi müteakip ilgili il müdürlüğünce yapılacaktır.

VII. İzleme, Denetim ve Yaptırım

Bakanlık, "ÇED Olumlu" kararı verilen projelerle ilgili olarak, "ÇED Olumlu" kararına esas nihai ÇED raporunda veya proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izleme, kontrol ve denetleme yükümlülüğü altına alınmıştır. Bakanlık ayrıca nihai ÇED raporuna esas proje ilerleme raporlarında belirtilen iş ve işlemlerin doğruluğunu kontrol edecektir.

"ÇED Olumlu" kararı verilen projelerde, ilgili kurum/kuruluşların kendi mevzuatı kapsamında izin işlemleri ile izleme ve denetim faaliyetlerini gerçekleştirme sorumluluğu bulunmaktadır.

Komisyon üyesi kurum/kuruluş görüşlerindeki hususlara/taahhütlere aykırı işlem yapıldığının ilgili kurum/kuruluş tarafından Bakanlık'a veya ilgili il müdürlüğüne bildirilmesi hâlinde 2872 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerine göre ayrıca işlem tesis edilecektir.

VIII. ÇED Kararlarının Geçerliliği (Ek-2 Projeleri)

Ek-2 kapsamında verilen "ÇED Olumlu" kararları için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması hâlinde karar geçersiz sayılacak; bu durum Bakanlık ve il müdürlüğü internet sayfasında ilan edilecektir. Proje sahibinin talebi ve Bakanlığın uygun görmesi hâlinde de karar geçersiz sayılabilecektir.

"ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararı verilen projeler için ÇED başvuru dosyasının hazırlanarak Bakanlık'a sunulması

gerekmektedir. "ÇED Raporu Hazırlanmalıdır" kararına esas şartların değişmesi hâlinde 15'inci madde hükümlerine göre yeniden başvuru yapılabilecektir.

IX. Geçiş Hükümü

19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1'inci maddesinin yürürlük tarihinden önce bu Yönetmelik'in Ek-2'sindeki liste kapsamında değerlendirilerek gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğine ilişkin karar verilmiş olup kararı geçerliliğini koruyan projelere, bu Yönetmelik'in dördüncü, beşinci ve altıncı bölümlerinde "ÇED Olumlu" kararı kapsamında belirtilen hükümler uygulanacaktır.

X. Muafiyet Kapsamındaki Yeni Haller

Yönetmelik'in 24'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "doğal afet," ibaresinden sonra "kuraklık," ibaresi eklenmiştir.

Aynı fıkra ya iki yeni muafiyet hâli eklenmiştir:

(f) Onaylı planlarda kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi, turizm merkezi, turizm tesis alanı olarak belirlenen alanlar ile belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde kentsel yapı yoğunluğu fazla olan il ya da ilçe merkezlerinde yer alan mevcut işletmede olan turizm tesisleri ile bu tesislerde yapılacak kapasite artışlarına ilişkin projeler,

(g) "ÇED Olumlu" kararı verilmiş olan ve karara esas ÇED proje alanı sınırları

içerisinde, proje revizyon başvuru bedelinin ödenmesi karşılığında, kapasite artışı olmaksızın ana ve/veya yardımcı ünitelerinde alansal revizyon planlanan projeler.

XI. Ek Listelerdeki (EK-1 ve EK-2) Önemli Değişiklikler

a) EK-1'e Eklenen/Değiştirilen Projeler (Zorunlu ÇED Raporu)

- Ulaşım altyapısında; demiryolu hatları, havaalanları/havalimanları (hava kampüsleri hariç), erişme kontrolü uygulanan karayolları ile bu yollara 20 km ve üzeri şerit eklenmesi/güzergâh değişikliği ve mevcut demiryolu güzergâhı korunarak 70 km ve üzeri hat sayısının çoğaltılması EK-1 kapsamına alınmıştır.
- Güneş enerjisi santralleri yeniden düzenlenmiş; proje alanı 25 hektar ve üzeri arazi GES'leri (çatı ve cephe sistemleri hariç) ile proje alanı 2 hektar ve üzeri yüzer GES'ler EK-1 kapsamına girmiştir.
- Atık yönetiminde, tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların yakıldığı ya da kimyasal/biyolojik işlemlerden geçirilerek bertarafının yapıldığı tesisler bu kapsama eklenmiştir.
- Atık su arıtma ve derin deniz deşarjı projeleri EK-1'de yeniden düzenlenmiştir: kapasitesi 50.000 m³/gün ve üzeri olan atık su arıtma tesisleri ile kapasitesi 50.000 m³/gün ve üzeri olan derin deniz deşarjı projeleri EK-1 kapsamındadır.
- EK-1'e yeni proje türleri eklenmiştir: gemi söküm/geri dönüşüm tesisleri; 50.000 m³/yıl ve üzeri alkollü içecek üretimi; 25.000 ton/yıl ve üzeri salça, ketçap,

mayonez ve sos üretim tesisleri; 10.000 ton/yıl ve üzeri su ürünleri işleme tesisleri; rendering tesisleri; işleme kapasitesi 25.000 litre/gün ve üzeri peynir altı suyu işleme tesisleri; üretim kapasitesi 100 ton/gün ve üzeri kakaolu ürün üretim tesisleri; balık unu ve balık yağı işletmeleri; 100 ton/gün ve üzeri hayvansal ürün işleme tesisleri (fiziksel işlem, perakende satış işlemleri ve su ürünleri hariç).

- Madencilik projelerinde; 25 hektar ve üzeri arazi yüzeyinde (kazı ve döküm alanı dahil) planlanan açık işletmeler, fiziksel yöntemler hariç cevher zenginleştirme tesisleri ve/veya bu tesislere ilişkin atık tesisleri ile 400.000 ton/yıl ve üzeri kırma, eleme, yıkama, kurutma, cevher hazırlama işlemlerinden en az birini yapan tesisler EK-1 kapsamına alınmıştır.

b) EK-2'de Değiştirilen Projeler (Ön İnceleme/Değerlendirme)

- Güneş enerjisi santralleri EK-2'de de yeniden düzenlenmiş; proje alanı 7,5 hektar ve üzeri arazi GES'leri (çatı ve cephe sistemleri hariç) ile proje alanı 2 hektara kadar olan yüzer GES'ler bu kapsama dahil edilmiştir.
- Rüzgâr enerjisi santrallerine ilişkin eşik değeri değiştirilmiş; artık 1 adet türbin ve üzeri rüzgâr enerji santralleri EK-2 kapsamında olacaktır.
- Atık su arıtma ve derin deniz deşarjı projelerinde EK-2 kapsamı: 30.000 m³/gün ve üzeri atık su arıtma tesisleri ile tüm derin deniz deşarjı projeleri bu kapsamda yer almaktadır.

- EK-2'ye yeni olarak eklenen projeler arasında 100.000 ton/yıl ve üzeri hayvan yemi üreten tesisler ile balık ağı yıkama tesisleri yer almaktadır.

XII. ÇED Başvuru Formatı ve Proje Tanıtım Dosyası Değişiklikleri (EK-3 ve EK-4)

a) EK-3 (ÇED Genel Formatı):

- Bölüm I'in (a) bendinde yer alan "özellikleri," ibaresinden sonra gelmek üzere "bedeli," ibaresi eklenerek yatırım bedelinin projenin tanımı kapsamında yer alması zorunlu hale getirilmiştir.
- Bölüm VII'nin 4'üncü maddesi değiştirilerek "faaliyet alanında Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluş tarafından yer incelemesi yapıldığını gösterir rapor" zorunlu belge olarak eklenmiştir.

b) EK-4 (Proje Tanıtım Dosyası Formatı):

- Bölüm VI'nın 6'ncı maddesi değiştirilerek "faaliyet alanında Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluş tarafından yer incelemesi yapıldığını gösterir rapor" zorunlu belge olarak eklenmiştir.

XIII. Duyarlı Yörelere (EK-5) Değişiklikleri

EK-5'te iki ayrı düzenleme yapılmıştır:

- 1'inci maddesinin (d) bendi değiştirilerek "İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik'te belirtilen alanlar" kapsama alınmıştır.

- 3'üncü maddesine yeni bir bent eklenerek "içme-kullanma suyu havzaları koruma alanları"; içme-kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan yerüstü ve yeraltı suyu kaynaklarının tabii su toplama alanı içerisinde kalan alanlar olarak tanımlanmıştır.

XIV. Sonuç

İnceleme konusu yapılan Değişiklik Yönetmeliği, ÇED sürecini birkaç temel eksen üzerinde dönüştürmektedir. Başta "ÇED Gerekli Değildir" kararının kaldırılmasıyla tüm Ek-2 projeleri ya ÇED Olumlu ya da ÇED Raporu Hazırlanmalıdır kararına tabi olacaktır.

Yapılan değişikliklerle birlikte Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sistemi merkezi bir rol üstlenmiştir.

ÇED Yönetmeliğindeki süreler ay yerine takvim günü olarak netleştirilmiş, süre ihlallerinin sonucu olarak sürecin sonlandırılması mekanizması güçlendirilmiştir.

Kapsam genişlemesi çerçevesinde gemi söküm, gıda sektörü, enerji ve su ürünleri gibi birçok yeni sektör EK-1 veya EK-2 kapsamına alınmıştır.

Son olarak, sorumluluk netleşmesi bağlamında proje devri, unvan değişikliği ve izleme-denetim süreçlerindeki sorumluluklar daha açık biçimde düzenlenmiştir.

Daha fazla bilgi ve destek için bizimle iletişime geçebilirsiniz.

LBF Partners, çeşitli sektörlerdeki müvekkillerinin farklılaşan ihtiyaçlarına göre tasarlanmış geniş bir hukuk hizmeti yelpazesi sunan İstanbul merkezli bir hukuk bürosudur.

Ekibimiz; sermaye piyasaları, bankacılık, şirketler hukuku, birleşme ve devralmalar, rekabet ve fikri mülkiyet hukuku başta olmak üzere birçok hukuk alanında derin bir uzmanlığa sahiptir.

LBF Partners olarak finans, enerji, teknoloji, konaklama ve turizm gibi stratejik sektörlerde de güçlü bir hukuki hizmet geçmişine ve tecrübesine sahibiz.

Daha detaylı bilgi için www.lbfpartners.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

İletişim

Mehmet Suat Kayıkçı
Ortak
s.kayikci@lbfpartners.com

Gülşade Öksüz
Stajyer Avukat
g.oksuz@lbfpartners.com